

**KUNNAN
KOTOUTUMISOHJELMAA
KUVAAVA ASIAKIRJA**

Kunta:	Sauvo
Kunnassa kotoutumisohjelmalla koordinoiva taho:	Kotoutumistyöryhmä
Kotoutumisohjelmalla kuvaavan asiakirjan yhteyshenkilö ja yhteystiedot:	Maahanmuuttokoordinaattori Tiia-Mari Tiittanen +358 40 842 8766 tiia-mari.tiittanen@paimio.fi
Kotoutumisohjelman laatimiseen osallistuneet yhteistyökumppanit:	Turun työllisyysalue, Toimintakeskus Pihlaja
Kotoutumisohjelman laadinnan prosessi ja viestintä:	<p>Kotoutumisohjelman laadinta aloitettiin työryhmän toimesta 17.10.2024.</p> <p>Kotoutumisohjelmalla kuvaavan asiakirjan ensimmäinen versio tarkistukseen 5.11.2024.</p> <p>Korjattu versio hyväksytty 7.11.2024.</p> <p>Kotoutumisohjelmalla kuvaava asiakirja päivitetty 22.1.2026.</p> <p>Kotoutumisohjelmalla kuvaava asiakirja julkaistaan kunnan verkkosivuilla monikielisesti.</p>
Kotoutumisohjelmalla kuvaavan asiakirjan käsittely- ja hyväksymisprosessi:	<p>Asiakirja hyväksytty työryhmän toimesta 7.11.2025.</p> <p>Asiakirja hyväksytty kunnanhallituksen toimesta 25.11.2025.</p> <p>Asiakirjan päivitetty versio kunnanhallituksessa 2.2.2026.</p>

1. Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (KotoL 14 ja 15 §)

Kuvaus palvelusta:

Asiakkuuteen tulevan henkilön osaaminen ja kotoutumisen tarve sekä mahdollinen monialaisten palveluiden tarve arvioidaan mahdollisuuksien mukaan heti ensimmäisellä tapaamisella tai asiointikerralla. Jos tämä ei ole mahdollista, palvelutarvetta voidaan kartoittaa tarkemmin seuraavilla asiointikerroilla.

Vastuutaho:

Työvoimaan kuuluvan henkilön kohdalla osaamisen ja kotoutumisen palveluarviointi toteutetaan Turun työllisyysalueella Paimion toimipisteessä. Työvoimapalveluissa toimii nimetty kotoutumispalveluista vastaava virkailija.

Työvoiman ulkopuolella olevien henkilöiden kohdalla osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi toteutetaan kunnan maahanmuuttokoordinaattorin toimesta, joka on kunnan kotoutumispalveluista vastaava virkailija. Mahdollisuuksien mukaan työvoimapalveluissa ja kunnassa toimivat virkailijat tekevät myös yhteistyötä arvioiden tekemisessä.

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnit tehdään asiakkaan kanssa yhdessä lähitapaamisella. Arvioinnin tekemisessä hyödynnetään kulloinkin voimassa olevia kansallisia ohjeistuksia. Palvelutarpeen arvioinnit kirjataan kansalliseen Koto-AJ -asiakastietojärjestelmään.

Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin kohdalla tehdään yhteistyötä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen (Varha) maahanmuuttaja-asiakkaiden sosiaalipalvelujen kanssa.

Yhteistyö:

Työnhakija-asiakkaita ja työvoiman ulkopuolella olevia asiakkaita palvelevat asiantuntijat voivat keskustella asiakkaiden palvelutarpeista ja elämäntilanteista, ja suunnitella asiakkaille oikea-aikaiset ja mielekkäät palvelupolut. Yhteistyö hyvinvointialueen ja muiden paikallisten toimijoiden kanssa luo lisää mahdollisuuksia palvelutarpeen arvioinnin onnistuneeseen toteutukseen.

Yhteistyötä tehdään työllisyyspalvelujen ja kunnan kotoutumispalvelujen välillä tiiviisti etenkin sellaisten henkilöiden kohdalla, jotka eivät ajantasaisesti kuulu työvoimaan mutta ovat lähitulevaisuudessa siirtymässä työelämään. Tällaisia ryhmiä ovat mm. 17-vuotiaat nuoret sekä kotivanhemmat, jotka ovat siirtymässä työelämään.

2. Osaamisen ja kotoutumisen ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 16 ja 17 §)

Kuvaus palvelusta:

Työvoimapalveluissa kotoutumissuunnitelma laaditaan työnhakijana oleville kotoutumissuunnitelmaan oikeutetuille asiakkaille. Kotoutumissuunnitelmassa käydään läpi asiakkaan taustaa ja sovitaan esimerkiksi kielelliseen alkukartoitukseen osallistumisesta ja 1. mahdollisella kokoaikaisella kielikurssilla aloittamisesta. Kotoutumissuunnitelmassa voidaan sopia myös esimerkiksi työkokeiluun hakeutumisesta tai muusta työllistymistä edistävästä toimenpiteestä.

Työvoiman ulkopuolisille asiakkaille laaditaan kotoutumissuunnitelma maahanmuuttokoordinaattorin toimesta. Tällöin otetaan huomioon vahvemmin myös asiakkaan perheen kokonaistilanne. Kunnan palveluihin tutustuttaminen on tärkeää kotoutumista edistävää toimintaa. Kotoutumissuunnitelmat kirjataan kansalliseen Koto-AJ-asiakastietojärjestelmään.

Vastuutaho:

Työvoimaviranomainen vastaa kotoutumissuunnitelmien laatimisesta työnhakijoille ja kunta vastaa kotoutumissuunnitelmien laatimisesta työvoiman ulkopuolella oleville henkilöille.

Työvoimaviranomainen, kunta ja hyvinvointialue laativat monialaiset kotoutumissuunnitelmat yhteistyössä.

Yhteistyö:

Työvoimapalveluiden työntekijä ja maahanmuuttokoordinaattori tekevät yhteistyötä etenkin pakolaistaustaisten ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien asiakkaiden kohdalla. Työvoimapalveluissa tehtävään kotoutumissuunnitelman laatimiseen kutsutaan tarvittaessa mukaan maahanmuuttokoordinaattori, jotta asiakkaan tilannetta voidaan pohtia yhdessä.

3. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 §)

Kuvaus palvelusta:

Työllisyysalueella on suunnitelmissa toteuttaa yhteisiä hankintoja, sillä saman äidinkielen tai hyvin osaamansa kielen omaavia osallistujia on haastavaa saada tarpeeksi suuria ryhmiä kasaan kunnassa. Myös hybriditoteutuksia ja tulkkien käyttämisestä on suunniteltu, jotta välimatkat eivät muodostu ongelmaksi. Monikielinen yhteiskuntaorientaatio voidaan myös toteuttaa osittain tai kokonaan itseopiskeluna toimittamalla kotoutuja-asiakkaalle audiovisuaalista tai kirjallista materiaalia, jos omakielistä ryhmää ei saada kasaan, jos tulkkia ei löydy tai jos asiakkaan opiskelunvalmiuksien katsotaan mahdollistavan itseopiskelu.

Työllisyysalue tuottaa palvelun sekä työvoimaan kuuluville että työvoiman ulkopuolella oleville asiakkaille. Mikäli kunnassa on yhdellä kertaa yli 10 samaan kieliryhmään kuuluvaa työvoiman ulkopuolella olevaa palvelua tarvitsevaa kotoutujaa, arvioidaan kunnan mahdollisuudet järjestää monikielinen yhteiskuntaorientaatio kunnan omana palveluna. Oman palvelun tuottamisessa voidaan myös tehdä yhteistyötä lähikuntien kanssa.

Kunnassa on sekä työnhakija-asiakkaita että työvoiman ulkopuolella olevia asiakkaita, jotka hyötyisivät monikielisestä yhteiskuntaorientaatiosta. Kaikki kohderyhmät eivät välttämättä hyödy täysin samoista sisällöistä ja toteutustavoista.

Kunnan suurimmat vieraskieliset kieliryhmät ovat ukraina, venäjä ja viro.

Yhteiskuntaorientaatiota tarjotaan asiakkaille mahdollisuuksien mukaan mahdollisimman alkuvaiheessa palveluprosessia tai asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti.

Vastuutaho:

Työllisyysalue on vastuussa siitä, että työnhakija-asiakkaille on tarjolla yhteiskuntaorientaatiota. Työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaiden palvelun järjestämisvastuu on kunnalla.

Yhteistyö:

Työllisyysalueen puitteissa vastuukunta Turku suunnittelee tarjoavansa yhteiskuntaorientaatiota kaikille työllisyysalueen kuntien asiakkaille.

Alkuvaiheessa kunta tekee monikielisen yhteiskuntaorientaation osalta tiivistä yhteistyötä Turun työllisyysalueen kanssa. Jatkossa yhteistyön tarpeellisuutta arvioidaan myös lähikuntien kanssa: Paimio, Kaarina.

4. Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §)

Kuvaus palvelusta:

Kotoutumiskoulutukset on kilpailutettu ELY-keskuksen toimesta ja Turun työllisyysalueella käytetään jäljellä olevia optioita ainakin vuonna 2025. Lähipalveluissa työskentelevät työllisyyspalveluiden virkailijat ohjaavat asiakkaat kielelliseen alkukartoitukseen, jonka jälkeen koulutuksista vastaavat keskitettyjen palveluiden virkailijat ohjaavat asiakkaat oikeisiin koulutusjonoihin. Kullakin työvoimapolitiisella koulutuksella on vastuuasiantuntija työllisyysalueen keskitetyissä palveluissa, joka tekee opiskelijavalinnat koulutukseen ja vastaa koulutukseen liittyvistä tapahtumista siellä olevien opiskelijoiden osalta. Asiakkaille lähetetään kirjeellä kutsut kotoutumiskoulutukseen ja aloitusajankohdan lähestyessä kouluttaja on aloittajiin yhteydessä puhelimitse.

Työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaiden kotoutumiskoulutuksen järjestämisestä vastaa kunta. Koulutuksen järjestämisessä huomioidaan asiakasryhmän erityistarpeet ja mahdollisuudet osallistua koulutukseen: esimerkiksi kotivanhempien kohdalla täysipäiväinen koulutus ei ole realistinen vaihtoehto.

Turun työllisyysalue vastaa työvoimaan kuuluvien asiakkaiden kielitaidon päättötestauksesta.

Päättötestaus tullaan toteuttamaan keskitetysti hankituissa kotoutumiskoulutuksissa koulutuksen päätteeksi.

Vastuutaho:

Työvoimakoulutuksina järjestettävistä kotoutumiskoulutuksista vastaavat tällä hetkellä Turun TAITO-koulutus, Galimatias Concept Oy, Spring House Oy ja Arffman Finland Oy.

Työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaiden kotoutumiskoulutuksesta vastaa Paimion opisto. Lisäksi kunta tekee yhteistyötä erilaisten vapaaehtoistoimijoiden ja kunnassa toimivien järjestöjen kanssa.

Yhteistyö:

Työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaiden kotoutumiskoulutusta voidaan järjestää myös yhteistyössä naapurikuntien, kuten Paimio ja Kaarina, kanssa.

5. Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

Kuvaus palvelusta:

Luku- ja kirjoitustaidon koulutukseen on mahdollista osallistua omaehtoisina opintoina Turussa, jossa yleensä saadaan ryhmät kasaan syys- ja kevätlukukaudella alkaviksi.

Kunnassa toimii vapaaehtoistoimin järjestettävä suomen kielen kurssi, joka kokoontuu 2x/ viikko. Toinen kokoontumiskerta on suunniteltu työelämässä oleville kotoutujille ja toinen kokoontumiskerta työvoiman ulkopuolella oleville. Henkilö voi kuitenkin halutessaan osallistua molemmille kokoontumiskerroille.

Kunta hankkii ostopalveluna paikalliselta yrittäjältä maahanmuuttajille suunnattuja työelämävalmiuksia lisääviä työpajoja ja lyhyitä kursseja. Nämä sisältävät mm. yleisiä ohjeita suomalaista työelämää koskien sekä CV-pajoja.

Vastuutaho:

Omaehtoisena opiskeluna toteutettavaan luku- ja kirjoitustaidon koulutukseen ohjataan työllisyyspalveluissa työnhakija-asiakkaat, joiden havaitaan tarvitsevan luku- ja kirjoitustaidon koulutusta. Yleensä asiakkaat ohjataan työllisyysalueella keskitetysti hankittuun kielelliseen alkukartoitukseen, mutta asiakkaan kertoessa täydestä luku- ja kirjoitustaidottomuudesta, voidaan hänet myös lähipalveluissa laittaa suoraan luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen jonoon Koulutusportti-järjestelmässä.

Kunnassa ei ole aiemmin ollut tarvetta luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen järjestämiselle työvoiman ulkopuolella olevien asiakkaiden osalta. Mikäli tarvetta jatkossa ilmenee, pyritään palvelu järjestämään yhteistyössä Turun työllisyysalueen kanssa.

Ostopalvelusta paikallisen yrittäjän kanssa vastaa kunnan maahanmuuttajapalvelut.

Yhteistyö:

Kunta ja työllisyysalue tekevät yhteistyötä palvelun järjestämisessä tarpeen mukaisesti.

Kunnan maahanmuuttopalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa maahanmuuttajien kotoutumista ja työllistymistä parantavien palvelujen monipuolistamiseksi.

6. Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta (KotoL 13 §:n 1 mom. 5 kohta)

Kuvaus palvelusta:

Kunnassa toteutetaan matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa kaikille maahanmuuttajille. Palvelua toteutetaan ilman ajanvarausta sekä ajanvarauksella toimivalla ohjaus- ja neuvontapisteellä, jalkautumalla sekä toimimalla monikanavaisesti: puhelimitse, sähköpostitse, viestitse sekä sosiaalisessa mediassa.

Kotoutumiskoulutukseen, työllistymiseen, yrittäjyyteen ja muihin työvoimaan kuuluvien asiakkaiden palveluihin liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta vastaa Turun työllisyysalue.

Vastuutaho:

Ohjausta ja neuvontaa tarjoavat kunnassa sekä maahanmuuttajien ohjaaja että maahanmuuttokoordinaattori. Turun työllisyysalueen tarjoamasta ohjauksesta ja neuvonnasta vastaa Paimion työllisyyspalvelujen toimipiste.

Yhteistyö:

Kunnan järjestämää matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa toteutetaan yhteistyössä Sauvon toimintakeskus Pihlajan kanssa. Neuvontapiste sijaitsee Pihlajan tiloissa, jotka ovat saavutettavalla paikalla kunnan keskustassa ja kohderyhmälle entuudestaan tutut toimintakeskuksen muun toiminnan kautta.

Palvelun järjestämisessä tehdään tiivistä yhteistyötä kunnan sisällä. Tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat työllisyyspalvelut, maahanmuuttajapalvelut sekä sivistystoimi. Lisäksi ohjauksessa ja neuvonnassa pyritään tekemään yhteistyötä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kanssa.

7. Muut kunnan järjestämävastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi

Kuvaus palvelusta:

Kunnassa toimii etsivä nuorisotyö, joka kiinnittää osaltaan huomiota myös maahanmuuttajataustaisiin nuoriin ja heidän saamiseksi kunnan ja järjestöjen palvelujen piiriin.

Kunnassa toimii Sauvon koulukeskus, joka toteuttaa opetusta esikoulusta yhdeksänteen luokkaan. Koulukeskuksessa on vahva kokemus Valmo-opetuksen järjestämisestä ja sitä voidaankin järjestää tarpeen vaatiessa nopealla aikataululla.

Kunnan varhaiskasvatus koostuu perhepäivähoidosta, päiväkodista sekä esiopetuksesta. Varhaiskasvatuksessa on kokemusta ja osaamista huomioida lapset yksilöllisesti. Varhaiskasvatuksessa tehdään yhteistyötä koko perheen kanssa päivittäin.

Maahanmuuttaja-asiakkaat on huomioitu esimerkiksi monikielisillä ohjeilla palvelun käyttöön myös kunnan kulttuuri- ja liikuntapalveluissa, kuten kirjastossa ja kunnan liikuntatiloissa. Lisäksi kunnan kulttuuri- ja vapaa-ajan tapahtumia sekä mm. uimarantoja ja matonpesupaikkaa koskien viestitään monikanavaisesti myös tämä kohderyhmä huomioiden.

Kunnassa toimii myös Sauvon harrastamisen malli, jossa pääsee kokeilemaan erilaisia harrastuksia koulupäivän päätteeksi. Myös tässä on huomioitu maahanmuuttajalapsen ja -nuoret.

Kunnassa on lisäksi suunnitteilla musiikkikerho, joka käynnistyy heti sopivan tilan löydyttyä. Musiikkikerho toimii matalalla kynnyksellä ja sen toiminnassa huomioidaan myös tämä kohderyhmä.

Kunnan tiedotuksessa on huomioitu maahanmuuttaja-asiakkaat suuntaamalla tiedotusta heidän käyttämilleen viestintäkanaville.

Kunnassa toimii erilaisia järjestöjä ja yhdistyksiä, jotka ottavat myös maahanmuuttajat mukaan toimintaansa matalalla kynnyksellä. Tällaisia ovat mm. SPR, 4H, MLL, Paimion seurakunta, Sauvon toimintakeskus Pihlaja sekä urheiluseurat, kuten Peimari United, Sauvon syke ja Sauvon urheilijat.

Kunnan tiedotuksessa on huomioitu maahanmuuttaja-asiakkaat suuntaamalla tiedotusta heidän käyttämilleen viestintäkanaville.

Vastuutaho:

Kunnan maahanmuuttajapalvelut, sivistyspalvelut ja viestintä.

Yhteistyö:

Kunnan sisällä yhteistyötä tekee kunnan sisäinen kotoutumistyöryhmä, jossa on edustus kunnan eri toimialoilta. Työryhmä kokoontuu säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa (kevällä ja syksyllä) sekä tarpeen mukaan säännöllisten tapaamisten ulkopuolella. Työryhmän tehtävänä on suunnitella ja kehittää poikkihallinnollisesti kunnan palveluja maahanmuuttaja-asiakkaiden näkökulmasta.

Kunnan eri toimialat tekevät tiivistä yhteistyötä paikallisten toimijoiden, kuten yritysten ja yhdistysten, kanssa monipuolisten palvelujen tarjoamiseksi maahanmuuttaja-asiakkaille.

Palvelu/ toimenpide:	Työnhakijoiden palvelut tuottava taho:	Muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut tuottava taho:
Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	Turun työllisyysalue/ Paimion toimipiste/ kotoutumispalveluista vastaava virkailija, tarvittaessa yhteistyössä kunnan maahanmuutto- koordinaattorin kanssa.	Kunnan maahanmuuttokoordinaattori, joka on kunnan kotoutumispalveluista vastaava virkailija, tarvittaessa yhteistyössä kotoutumispalveluista vastaavan työllisyysvirkailijan kanssa.
Monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi	Kotoutumispalveluista vastaava työllisyysvirkailija, kunnan maahanmuutto- koordinaattori sekä Varsinais-Suomen hyvinvointialue.	Kunnan maahanmuuttokoordinaattori, Varsinais-Suomen hyvinvointialue sekä tarvittaessa kotoutumispalveluista vastaava työllisyysvirkailija.
Kotoutumissuunnitelma	Turun työllisyysalue/ Paimion toimipiste/ kotoutumispalveluista vastaava virkailija, tarvittaessa yhteistyössä kunnan maahanmuutto- koordinaattorin kanssa.	Kunnan maahanmuuttokoordinaattori, tarvittaessa yhteistyössä kotoutumispalveluista vastaavan työllisyysvirkailijan kanssa.
Monialainen kotoutumissuunnitelma	Kotoutumispalveluista vastaava työllisyysvirkailija, kunnan maahanmuutto- koordinaattori sekä Varsinais-Suomen hyvinvointialue.	Kunnan maahanmuuttokoordinaattori, Varsinais-Suomen hyvinvointialue sekä tarvittaessa kotoutumispalveluista vastaava työllisyysvirkailija.
Monikielinen yhteiskuntaorientaatio	Turun työllisyysalue.	Turun työllisyysalue, tarpeen mukaan voidaan tuottaa

		myös kunnan omana palveluna.
Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta	Turun työllisyysalue/ Paimion toimipiste sekä kunnan maahanmuuttopalvelut.	Kunnan maahanmuuttopalvelut/ maahanmuuttotyön ohjaaja, maahanmuuttokoordinaattori.
Kunnan kotoutumisohjelman seuranta ja päivittäminen	Turun työllisyysalue.	Kunnan kotoutumistyöryhmä, kunnan maahanmuuttajapalvelut/ maahanmuuttokoordinaattori.